

Πως θα σταματήσει ο φαύλος κύκλος των παρατάσεων για τα αυθαίρετα

Του Τριαντάφυλλου Σφυρή
πολιτικού μηχανικού, μέλους της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ Θράκης.

Από την στιγμή που βρέθηκε το εργαλείο που αναγκάζει τους πολίτες να τακτοποιήσουν τα αυθαίρετά τους, και αυτό δεν είναι άλλο από την απαγόρευση μεταβίβασής του ακινήτου τους, είναι αναπόφευκτό ότι κάποια στιγμή θα αναγκαστούν να το κάνουν χωρίς όμως να έχουν “το μαχαίρι στο λαιμό” δηλαδή ήρεμα και σύμφωνα με τον οικογενειακό τους προγραμματισμό. Οπότε μέσα σε βάθος χρόνου θα έχουν νομοτελειακά τακτοποιηθεί όλα τα αυθαίρετα και το κράτος θα έχει εισπράξει τα έσοδα που προσδοκά από τα πρόστιμα της τακτοποίησης. Αντίθετα η επιμονή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην καταληκτική ημερομηνία της 30/9/2020 το μόνο που μπορεί να προσφέρει είναι κάποια λίγα χρήματα στα ταμεία του κράτους “εδώ και τώρα” αλλά πολύ άγχος στους πολίτες, ταλαιπωρία και εκτροπή από τον οικογενειακό τους προγραμματισμό, εν μέσω μιας συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης και μιας ανερχόμενης, όπως όλα δείχνουν, πανδημίας που θα την βαθύνει ακόμη περισσότερο. Η λύση για να σταματήσει ο φαύλος κύκλος των συνεχών παρατάσεων που επί 10 χρόνια αναγκάστηκαν να δίνουν ΟΛΟΙ οι υπουργοί από το 2011 μέχρι τώρα, δεν είναι να μην δοθεί νέα παράταση. **Η λύση είναι να αποφασίσουν ΟΛΑ τα κόμματα, που αναγκάστηκαν να μπουν επί 10 χρόνια στην λογική των παρατάσεων, να τροποποιήσουν τον νόμο και να καταργήσουν τις καταληκτικές ημερομηνίες.**

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2020 λήγει η 15^η παράταση τακτοποίησης αυθαιρέτων από το 2011 που ψηφίστηκε ο νόμος 4014. Ο αρμόδιος Υπουργός, σε πείσμα του αιτήματος παράτασης από το ΤΕΕ, από τους συλλόγους των μηχανικών και από βουλευτές τόσο της κυβέρνησης όσο και της αντιπολίτευσης, αρνείται να το κάνει γιατί δεν θέλει, και σωστά, να υποστεί και αυτός τον εξευτελισμό των προκατόχων του, οι οποίοι συνέχεια ανακοίνωναν καταληκτικές ημερομηνίες και συνέχεια τις παρέτειναν: από το 2011 δόθηκαν 2 παρατάσεις από την Κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ, 1 από την υπηρεσιακή Κυβέρνηση Πικραμένου, 3 από τη Κυβέρνηση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ, 2 από τη Κυβέρνηση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ, 8 από την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ και 2 από την τωρινή Κυβέρνηση ΝΔ.

Ο λόγος που χρειάστηκαν τόσες παρατάσεις δεν είναι η αδιαφορία των πολιτών να τακτοποιήσουν τις εκκρεμότητές τους με τις αυθαίρετες κατασκευές που έχουν τα κτίσματά τους είτε αυτές είναι μικρές (επεκτάσεις και προσθήκες ενός δωματίου ή τουαλέτας, αποθήκες και χώροι στάθμευσης στις αυλές, αλλά και τσιμεντοστρώσεις, βεράντες κ.ά) είτε μεγάλες (προσθήκες ορόφων, εξ ολοκλήρου αυθαίρετα κτίρια) αλλά η άσχημη οικονομική συγκυρία κατά την οποία τους ζητήθηκε να το κάνουν δηλαδή εν μέσω μιας ανερχόμενης οικονομικής κρίσης με άγνωστο ορίζοντα ανάκαμψης. Οι πολίτες και ειδικά οι μικροϊδιοκτήτες είτε δεν διέθεταν τα χρήματα για να πληρώσουν το πρόστιμο και τον μηχανικό για την τακτοποίηση του αυθαιρέτου τους είτε δεν ήταν διατεθειμένοι να τα ξοδέψουν αλλά να τα κρατήσουν για ώρα ανάγκης εν όψει του άγνωστου ορίζοντα ανάκαμψης της οικονομίας. Η σχεδόν δεκαετής οικονομική κρίση που ακολούθησε αλλά

και η πανδημία του κορονοϊού απέδειξαν ότι έπραξαν σοφά. Αντίθετα, αυτοί που επί 10 σχεδόν χρόνια του έβαζαν το μαχαίρι στον λαιμό βάζοντας νέες καταληκτικές ημερομηνίες, ή ζούσαν σε γυάλα και δεν αντιλαμβάνονται τι γίνονταν γύρω τους ή το πιθανότερο ενδιαφέρονταν μόνο για τον κρατικό οικονομικό προγραμματισμό αδιαφορώντας για τον οικογενειακό προγραμματισμό των πολιτών.

Οι εμπνευστές του πρώτου νόμου για την τακτοποίηση των αυθαίρετων, του νόμου 4014/2011, δεν ενδιαφέρονταν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της αυθαίρετης δόμησης αλλά να γεμίσουν τα ταμεία του κράτους “εδώ και τώρα”. Απόδειξη: ο νόμος εκδόθηκε στις 21/9/2011 (Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, Υπουργός Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ο Γ. Παπακωνσταντίνου, Αναπληρωτής Υπουργός ο Ν. Σηφουνάκης) και έθετε ως καταληκτική προθεσμία καταβολής του προστίμου την 30/11/2011. Δηλαδή ευελπιστούσαν ότι μέσα σε 2 μήνες (!!) όλοι οι πολίτες θα έσπευδαν να δηλώσουν τα αυθαίρετά τους και να πληρώσουν το σχετικό πρόστιμο με “μπαμπούλα” την απειλή ότι αν δε το κάνουν θα τους επιβληθεί πρόστιμο που θα φτάνει μέχρι και το διπλάσιο της αντικειμενικής αξίας της αυθαίρετης κατασκευής και ότι θα απαγορευτεί η μεταβίβαση του ακινήτου τους. Μάλιστα επειδή καταλάβαιναν ότι ήταν αδύνατο οι μηχανικοί της χώρας να προλάβουν να διεκπεραιώσουν τις διαδικασίες της τακτοποίησης, αφού απαιτούνταν ακριβείς αποτυπώσεις και σύνταξη σχεδίων δηλαδή πράγμα αδύνατο να γίνει μέσα σε 2 μήνες, ο νόμος έδινε προθεσμία 4 μηνών μετά την καταληκτική ημερομηνία καταβολής του προστίμου για την υποβολή των δικαιολογητικών και των σχεδίων (παγκόσμια πρωτοτυπία!). Διαψεύστηκαν οικτρά!! Οι μόνοι πολίτες που εντάχθηκαν στις ρυθμίσεις του νόμου ήταν αυτοί που αναγκάστηκαν να το κάνουν είτε επειδή επρόκειτο να πουλήσουν το ακίνητό τους, αφού για να επιτραπεί η σύνταξη του συμβολαίου θα έπρεπε προηγουμένως να τακτοποιήσουν τυχόν αυθαίρετες κατασκευές που υπήρχαν, είτε γιατί το αυθαίρετο είχε καταγραφεί από την πολεοδομία, αφού με τη ένταξη στον νόμο και την πληρωμή του προστίμου προβλέπονταν η διαγραφή του πολύ μεγαλύτερου προστίμου που είχε επιβάλει η πολεοδομία, οι εισφορές που είχε επιβάλει το ΙΚΑ και η παύση κάθε ποινικής δίωξης.

Η Κυβέρνηση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ (Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ο Στ. Καλαφάτης) έβγαλε στις 8/8/2013 νέο νόμο, τον 4178/2013, με τον οποίο ορίζονταν νέα καταληκτική ημερομηνία πιο “ρεαλιστική”, αυτή των 18 μηνών από την δημοσίευση του νόμου δηλαδή την 8.2.2015. Ωστόσο και πάλι οι πολίτες αδυνατούσαν οικονομικά να ανταποκριθούν. Άλλωστε η οικονομική κρίση είχε βαθύνει και όλοι θυμόμαστε τις ουρές στα συσσίτια. Αποτέλεσμα: στις 30/12/2014 η Κυβέρνηση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ (Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ο Ν. Ταγαράς) έδωσε παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας για 1 ακόμη χρόνο, δηλαδή μέχρι τις 8-2-2016.

Η συνέχιση της οικονομικής κρίσης ανάγκασε την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ (Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας ο Ι. Τσιρώνης) να δώσει στις 5-2-2016 νέα 8μηνη παράταση δηλαδή μέχρι τις 8-10-2016 εν όψει της έκδοσης νέου νόμου που θα όριζε και νέες καταληκτικές προθεσμίες. Ο νέος νόμος, ο 4495/2017, καθυστέρησε ένα χρόνο οπότε η Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ αναγκάστηκε να δίνει συνεχώς νέες παρατάσεις, συνολικά 6 και διάρκειας από 1 μέχρι 4 μήνες. Ο νέος νόμος όριζε νέες καταληκτικές ημερομηνίες αλλά

έδινε και κλιμακωτές εκπτώσεις και κλιμακωτές επιβαρύνσεις στο πρόστιμο ανάλογα με τον χρόνο τα πληρωμής του, ως κίνητρο στους πολίτες για να ενταχθούν στο νόμο. Αλλά που να βρουν τα χρήματα; Έτσι φτάσαμε στη στιγμή που και ο Υπουργός της Κυβέρνησης ΝΔ, ο κ. Κ. Χατζηδάκης, να πρέπει να πιεί και αυτός “το πικρόν ποτήριον” των παρατάσεων αλλά και των εκβιασμών:

- 3/12/2019: Με τον νόμο 4643/2019 η καταληκτική ημερομηνία μετατέθηκε για τις 30.6.2020 για την κατηγορία 5 και μέχρι τις 31.12.2025 για τις κατηγορίες 1 έως 4 αλλά με αυξημένο πρόστιμο κατά 20% μέχρι 30.6.2021, κατά 25% μέχρι 30.6.2022, κατά 30% μέχρι 30.6.2023, κατά 35% μέχρι 30.6.2024 και κατά 40 μέχρι 30.6.2025.
- 23/7/2020: Με τον νόμο 4710/2020 η καταληκτική ημερομηνία μετατέθηκε για τις 30.9.2020 για την κατηγορία 5 και μέχρι τις 31.3.2026 για τις κατηγορίες 1 έως 4 αλλά με αυξημένο πρόστιμο κατά 20% μέχρι 30.9.2021, κατά 25% μέχρι 30.9.2022, κατά 30% μέχρι 30.9.2023, κατά 35% μέχρι 30.6.2024 και κατά 40% μέχρι 31.9.2026.

Σωστά ο κ. Χατζηδάκης δήλωσε, όπως μεταφέρθηκε από τα ΜΜΕ, ότι δεν πρόκειται να γίνει ένας ακόμη “υπουργός παρατάσεων”. Όμως η λύση δεν είναι να μην δοθεί νέα παράταση. Η λύση είναι να αποφασίσουν ΟΛΑ τα κόμματα, που αναγκάστηκαν να μπουν επί 10 χρόνια στην λογική των παρατάσεων, να τροποποιήσουν τον νόμο και να καταργήσουν τις καταληκτικές ημερομηνίες. Από την στιγμή που βρέθηκε το εργαλείο που αναγκάζει τους πολίτες να τακτοποιήσουν τα αυθαίρετά τους, και αυτό δεν είναι άλλο από την απαγόρευση μεταβίβασής του ακινήτου τους, είναι αναπόφευκτό ότι κάποια στιγμή θα αναγκαστούν να το κάνουν χωρίς όμως να έχουν “το μαχαίρι στο λαιμό” δηλαδή ήρεμα και σύμφωνα με τον οικογενειακό τους προγραμματισμό. Οπότε μέσα σε βάθος χρόνου θα έχουν νομοτελειακά τακτοποιηθεί όλα τα αυθαίρετα. Αντίθετα η επιμονή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στην καταληκτική ημερομηνία της 30/9/2020 το μόνο που μπορεί να προσφέρει είναι κάποια λίγα χρήματα στα ταμεία του κράτους αλλά πολύ άγχος στους πολίτες, ταλαιπωρία και εκτροπή από τον οικογενειακό τους προγραμματισμό, εν μέσω μιας συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης και μιας ανερχόμενης, όπως όλα δείχνουν, πανδημίας που θα την βαθύνει ακόμη περισσότερο. Άραγε θα σταθούν οι πολιτικοί μας στο ύψος των περιστάσεων και θα πάρουν τη γενναία απόφαση να καταργήσουν τις καταληκτικές ημερομηνίες; Ίδωμεν!

Ξάνθη 26-9-2020